

Verzonnen klimaatvluchtelingen als verdienmodel

Posted on 27 november 2021 by Arnout Jaspers

Al jaren laat ik maandelijks een bescheiden bedrag van mijn bankrekening overschrijven naar het Rode Kruis. Over de voors en tegens van ontwikkelingshulp kun je lange en ontluisterende verhalen houden, maar met noodhulp aan slachtoffers van acute rampen kan toch weinig mis zijn, zou je denken.

Niettemin erger ik me ook al jaren aan de manier waarop het Rode Kruis – net als soortgelijke organisaties, zoals Artsen zonder Grenzen – hun donateurs benaderen: als een doelgroep waar je ordinaire marketingtrucs op los laat om de opbrengst te maximaliseren.

Bij iedere enigszins toepasselijke hype in de media krijg ik e-mail van het Rode Kruis: 'Tijdens deze ……-crisis is onze hulp meer dan ooit nodig', of woorden van gelijke strekking, waarna je later telefonisch wordt lastig gevallen om je bijdrage te verhogen.

Meer dan 30 miljoen mensen op de vlucht

Dat gebeurde tijdens het hoogtepunt van de covid-crisis, en afgelopen maand was – u raadt het al – de klimaatconferentie in Glasgow de aanleiding om weer eens lekker aan de geldboom te schudden.

Onder het motto 'De klimaatcrisis is allang begonnen' kreeg ik een nieuwsbrief in m'n inbox die onder meer stelde: 'Nu al meer dan dertig miljoen mensen op de vlucht vanwege natuurrampen. (…) Dit zullen er steeds meer worden en daarom is actie hard nodig.'

Daar hoort natuurlijk een rapport bij, *Displacement in a changing climate*, dat moet onderbouwen dat de klimaatverandering *as we speak* enorme stromen klimaatvluchtelingen genereert.

Van 'weergerelateerd' naar 'klimaatgerelateerd'

In dat rapport wordt balletje-balletje gespeeld met de woorden 'weer', 'klimaat' en 'klimaatverandering'. Het constateert eerst dat jaarlijks tientallen miljoenen mensen ontheemd raken door 'weer- of klimaatgerelateerde' gebeurtenissen. Concreet gaat het om mensen die hun huis uit moeten voor een aanstormende orkaan, of wegens overstromingen of aardverschuivingen na zware regens, of wegens droogte. In feite gaat het hier dus om weergerelateerde gebeurtenissen zoals die al sinds prehistorische tijden de mensheid teisteren.

Maar gaandeweg hun verhaal wordt 'weer- of klimaatgerelateerd' simpelweg 'klimaatgerelateerd', en vervolgens wordt dat weer impliciet gelijk gesteld aan 'klimaatverandering'. Het komt er op neer, dat voor het Rode Kruis anno 2021 elke overstroming of hevige plensbui per definitie veroorzaakt wordt door de verandering van het klimaat. Zo telt elke familie in Bangladesh die wordt geëvacueerd voor een orkaan, en elke Chinees die een veilig heenkomen zoekt voor een rivieroverstroming, voortaan als klimaatvluchteling.

Algauw weer terug naar huis

Het klinkt natuurlijk zeer alarmerend, dertig miljoen mensen op de vlucht voor door klimaatverandering veroorzaakte natuurrampen. Het is een spookbeeld dat subliem

resoneert met de angstpsychose van de schuldbewuste westerling, die gelooft dat wij boete moeten doen voor alle CO2 die wij met onze verkwistende levensstijl de atmosfeer ingepompt hebben.

Maar als je de bekertjes van het balletje-balletje spel omver gooit, blijft er vrijwel niets van deze dreiging over. Het overgrote merendeel van deze 'klimaatvluchtelingen' gaat namelijk al na een paar dagen of weken terug naar huis. Logisch: als de orkaan voorbij getrokken is, of het water van de rivier gezakt is, vertrek je niet naar Europa, maar bouw je je eigen huis weer op.

Die dertig miljoen is het totaal over een heel jaar, maar op geen enkele dag van dat jaar waren er dertig miljoen mensen op drift, verre van dat. En het aantal mensen dat om die reden hun land of regio verlaat is helemaal te verwaarlozen.

Aantal slachtoffers van klimaatgerelateerde rampen is enorm gedaald

Ja maar, horen we de alarmisten al zeggen, klimaatverandering wordt alleen maar erger, dus 'dit zullen er steeds meer worden'! Wat de toekomst brengt kan niemand met zekerheid zeggen, maar het genoemde rapport leunt zwaar op het argument, dat we de onheilspellende gevolgen van klimaatverandering voor de mens nu al zien, dus dat het Rode Kruis daar nu al tegen in actie moet komen.

Maar dan het is eigenlijk vrij gênant voor het Rode Kruis, dat uit cijfers in het eigen *World Disaster Report 2020* blijkt, dat het aantal slachtoffers van weer- en klimaatgerelateerde rampen sinds de jaren zestig enorm is afgenomen, van 1,6 miljoen per decennium tot zo'n 400.000 per decennium, en dat ondanks een ruime verdubbeling van de wereldbevolking in die periode. Blijkbaar zijn we als mensheid steeds beter in staat ons te wapenen tegen natuurrampen, dankzij toegenomen welvaart en technische vooruitgang.

Maar door klimaatverandering moet het *aantal* weer-gerelateerde natuurrampen toch zijn toegenomen? Ook op dit punt biedt het rapport geen soelaas: dit aantal steeg vanaf de jaren zestig wel (waarschijnlijk doordat de onderrapportage uit afgelegen gebieden afnam), maar bereikte rond de eeuwwiseling een piek en is nu al twintig jaar stabiel. Van klimaatverandering valt in dat opzicht niets te merken.

Hoe boeren moeten boeren

Toen het Rode Kruis nog bij zijn leest bleef, was het een stoere club, die met gevaar voor eigen leven pallets melkpoeder invloog naar het ground zero van rampgebieden, en daar in geïmproviseerde kliniekjes het leven redde van vrouwen in barensnood.

Maar in het licht van de klimaatcrisis denkt het Rode Kruis nu andere prioriteiten te moeten stellen. Dus, zo schrijven ze in hun nieuwsbrief, leggen ze tegenwoordig boeren in Noord-Soedan uit hoe die moeten boeren. Immers, door klimaatverandering regent het daar nu onregelmatiger, en dat valt te ondervangen door 'een eenvoudig systeem van lage dijkjes en irrigatiestroompjes. De dijkjes zorgen ervoor dat regenwater niet gelijk wegstroomt, maar blijft staan. Hierdoor kan het water rustig door de bodem worden opgenomen. Tussen de dijkjes worden zaden geplant die goed tegen droogte kunnen.'

Moeten we nu echt geloven, dat de boeren in Noord-Soedan zelf nog niet bedacht hadden dat je regenwater kunt managen met dijkjes en terrassen? Moet die wijsheid hen echt worden bijgebracht door hulpverleners van het Rode Kruis, betaald door westerse donateurs? Is dat, wat klimaatalarmisme doet met de slagkracht van noodhulporganisaties? Ik ga m'n donateurschap heroverwegen.

*Wetenschapsjournalist **Arnout Jaspers** is een van de nuchtere, gedegen auteurs van Wynia's Week. **Wilt u Wynia's Week ook in 2022 weer mogelijk maken?** Doneren kan op verschillende manieren. Kijk **HIER**. Hartelijk dank!*